

**Vabariigi Valitsuse määruse
„Mustallika looduskaitseala kaitse-eeskiri“ eelnõu
SELETUSKIRI**

1. Sissejuhatus

„Looduskaitseaduse“ (RT I 2004, 38, 258; 53, 373) § 10 lõike 1 kohaselt on Vabariigi Valitsusel õigus võtta määrusega ala kaitse alla ning kehtestada ala kaitsekord.

Kavandatava Mustallika looduskaitseala territoorium on olnud kaitse all 29. juulist 1992, mil Vabariigi Valitsus võttis määrusega nr 118 "Kohalike looduskaitsealade moodustamine ja üksikobjektide kaitse alla võtmine" kaitse alla nimetatud ala. Vastavalt "Looduskaitseaduse" § 91 lõikele 1 kehtivad enne seaduse jõustumist kaitse alla võetud kaitsealade ja kaitstavate looduse üksikobjektide kaitseks kehtestatud kaitse-eeskirjad ja kaitsekord seni, kuni "Looduskaitseaduse" alusel kehtestatakse uued kaitse-eeskirjad. Seega ei võeta määrusega kaitse alla uut ala, vaid laiendatakse olemasolevat kaitstavat loodusobjekti ning kehtestatakse uus kaitse-eeskiri.

Vabariigi Valitsuse määruse eelnõu on koostanud Keskkonnaministeeriumi Jõgevamaa keskkonnateenistuse looduskaitse peaspetsialist Mariliis Märtsen ja eelnõu normikohast vormistust on kontrollinud looduskaitse osakonna spetsialist Aadu Niidas (tel 626 2875). Eelnõu keeleteimetaja oli Enel Ormus (tel 626 2906) ja eelnõu õigusekspertiisi on teinud õigusosakonna jurist Džein Sottšenko (tel 626 2829).

2. Eelnõu sisu

Mustallika looduskaitseala võetakse kaitse alla liigirikka allikalise madal soo, seda ümbritsevate metsakoosluste ning väärtuslike poollooduslike koosluste ja kaitsealuste liikide kaitseks.

Kaitseala eesmärk on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50) I lisas nimetatud elupaigatüüpide: lubjavaestel muldadel asuvate liigirikaste niitude (6270* – ^sulgudes on siin ja edaspidi kaitstava elupaigatüübi koodinumber vastavalt EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisale. Tärniga (*) on tähistatud esmatähtsad elupaigatüübid), fennoskandia mineraaliderikaste allikate ja allikasoode (7160), liigirikaste madal soode (7230), fennoskandia soostuvate ja soo-lehtmetsade (9080) kaitse.

Kaitseala on tsoneeritud tervikuna üheks sihtkaitsevööndiks. Sihtkaitsevöönd on vajalik elupaigatüüpide kaitsenõuete ja metsakoosluste loodusliku arengu paremaks tagamiseks.

Kaitse-eeskirja kohaselt on inimestel lubatud kaitsealal viibida, korjata marju, seeni ja muid metsakõrvalsaadusi ning pidada jahti kogu kaitsealal. Telkimine ja lõkketegemine on lubatud üksnes kaitseala valitseja nõusolekul selleks ettevalmistatud kohtades. Rohkem kui 10 osalejaga rahvaürituste korraldamine on kaitsealal lubatud üksnes kaitseala valitseja nõusolekul. Maastikusõidukiga sõitmine on lubatud kaitseala valitseja nõusolekul. Sõidukiga sõitmine väljaspool teid ja maastikusõidukiga sõitmine valitseja nõusolekuta on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, selle kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, valitsemisega seotud töödel ning valitseja nõusolekul tehtaval teadustööl. Kaitseala valitseja igakordsel nõusolekul on lubatud poollooduslike koosluste ilme ja liigikoosseisu tagamiseks ning kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks vajalikud tööd, koosluste kujundamine vastavalt kaitse-eesmärgile, tee või tehnovõrgu rajatise püstitamine kaitseala tarbeks ja olemasolevate rajatiste hooldustööd.

Kaitsealal on keelatud majandustegevus, loodusvarade kasutamine ja uute ehitiste püstitamine. Kalapüüki, pilliroo ja adru varumist ei ole vaja kaitsealal reguleerida, kuna alale ei jää veekogusid.

Kaitseala tüübiks on valitud looduskaitseala, et kaitsta inimtegevusest puutumata kõrge väärtusega looduslikke kooslusi ning tagada pool-looduslike koosluste säilimine.

Kaitseala kaitsekorra väljatöötamisel on arvestatud kaitsealal esinevaid loodusväärtusi ja kaitse-eeskirja tsoneeringu ja kaitsekorra kohta koostatud eksperdiarvamust. Kaitse-eeskirjaga kehtestatavad piirangud on sätestatud ulatuses, mis tagaks kaitsealal esinevate liikide ja looduslike elupaikade soodsa seisundi. Leebem kaitseerežiim seaks ohtu kaitseala kaitse-eesmärkide saavutamise ja kaitseväärtuste säilimise.

Mustallika looduskaitseala pindala on 49,3 hektarit, sellest eramaad 31,5 hektarit ja jätkuvalt riigi omandis olevat maad 17,8 hektarit.

3. Maaomanike seisukohad

Vastavalt „Looduskaitseseaduse“ § 9 kohasele kaitse alla võtmise menetlusele saadeti kahele kaitsealal paikneva kinnisasja omanikule teade tähtkirjaga. Kiri sisaldas teadet, et kui pretensioone ning ettepanekuid ei esitata, loetakse, et kinnisasja omanik on kaitse-eeskirja kooskõlastanud.

Oma arvamus on esitanud 1 maaomanik, kiri on lisatud.

	Maaüksus	Pindala (ha)		Märkuse sisu	Tulemus
		Kokku	Kaitsealal		
1.	Jürisoo 24802:006:0520	20,0	20,0	Soovib müüa maa riigile, sest oma ea ja raske puude tõttu ei jõua oodata pikaldast maa vahetamist	Maaomanikule on selgitatud, et peale kaitse-eeskirja kehtestamist on võimalik algatada riigile maa omandamist või taotleda maa asendamist.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Mustallika looduskaitseala kaitsekorra kavandamisel on lähtutud „Looduskaitseseaduses“ esitatud nõuetest ning arvestatud vastavust Euroopa Ühenduse õigusele, eelkõige Euroopa Ühenduse nõukogu direktiivile 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta ja Euroopa Ühenduse nõukogu direktiivile 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (EÜT L 103, 25.04.1979, lk 1-18). Mustallika looduskaitsealale jääv ala on Vabariigi Valitsuse 05. augusti 2004. a korralduse nr 615-k "Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri" (RTL 2004, 111, 1758) punkti 2 alapunkti 217 kohaselt määratud Natura 2000 võrgustiku alaks.

5. Määruse mõju ja rakendamiseks vajalikud kulutused

Määruse jõustumisele peab järgnema erinevate maamaksumäärade kinnitamine, mis tuleneb määrusega kehtestatavatest majanduspiirangutest. Sellega korrigeeritakse ühtlasi valdade eelarvesse laekuva ja riigi eelarvest kompenseerimist vajava maamaksu suurust.

Määruse jõustumine ei too kaasa uute organisatsioonide moodustamist.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub "Riigi Teataja seaduse" (RT I 1999, 10, 155; 57, 594; 2000, 25, 145; 57, 374; 55, 365; 2001, 17, 77; 93, 565; 2002, 44, 283; 102, 600; 2003, 4, 19; 4, 22) § 5 lõikes 5 sätestatud ajal.

7. Eelnõu kooskõlastamine

Mustallika looduskaitseala kaitse-eeskirja eelnõu ja seda käsitleva eksperdiarvamuse on kiitnud heaks Jõgeva Maavalitsus, Jõgeva Vallavalitsus ja Sotsiaalministeerium.

Määruse ettevalmistamisel on käsitletud järgmist omavalitsuse ettepanekut:

Märkuse tegija	Märkuse sisu	Tulemus (sh põhjendus, miks märkust ei ole arvesse võetud)
Jõgeva Vallavalitsus	Üheselt selge ja täpse arusaadavuse tagamiseks tuleb muuta kaitse-eeskirja ülesehitust ja sõnastust.	Märkus on arvesse võetud.

Villu Reiljan
Keskkonnaminister

Annika Velthut
Kantsler